

denki az életben maradásért küzd. Azoknak sem egyszerű a helyzete, akik állami támogatást kapnak, hiszen ezek az összegek csak utólag érkeznek meg. Most szinte minden önálló kezdeményezés el lett taposva... A Bíró Music Management mindenestre működik. Igyekezünk mindent megtenni a nálunk lévő, tehetős fiatalokért, újakat azonban nem tudunk vállalni. Ennyi teendőnél ugyanis nincs kapacitásunk többre, miközben a bevételek éppen a költségekre elegendőek. Hét év után ezen túl kellett volna már jutnunk. Stagnálás van, fejlődés sehol. És sajnos, biába rendelkezünk szaktudással, kapcsolatrendszerrel, az sem mindegy, hol van az irodánk. Nem Londonban ülünk, és nincs mögöttünk egy régi, nagy ügynökség... Az itthoni piac nem működik, Nyugatra pedig nem nagyon tudunk betörni. Ugyanis ma már annyi anyagot kap mindenki a feltörekvő fiatalokról, hogy meg se nézi, nincs rá ideje. Inkább kér valakit a megszokott ügynökségtől... ”

* * *

Zenekari szinten

Ahogy az a hazai szimfonikus zenekarokra jellemző, a Savaria Szimfonikus Zenekar is saját szervezésében intézi a külföldi turnékat. Az együttes vezetője, Mérei Tamás elmondása szerint hogy egy olasz ügynökségük van csupán, ez a kapcsolat azonban hat éve tart. Vezetőnjével nagyon jó az együttműködésük, minden zenekarnak szóló megkeresést hozzájuk továbbít, cserébe

Olaszországon belül csak rajta keresztül kötnek szerződéseket. Ők is tőle hívnak vendégeket, idén például Shlomo Mintz érkezik Szombathelyre.

Az együttes egyébként – már csak a város elhelyezkedése miatt is – a története során mindig rengeteget utazott. Maribor, Ljubljana, Zágráb, Graz, Linz, Eisenstadt, Bécs, Pozsony azok közé a helyszínek közé tartozott, ahol rendszeresen megfordult a zenekar. A közeli Burgenland tartományt is szívesen ellátnák folyamatosan komolyzenével, ennek megvalósításán is dolgozik jelenleg az igazgató... Hiszen most is van olyan osztrák karmester, akivel évente több alkalommal fellépnek.

Mérei Tamás szerint, amit a Savaria tud, amikor a nemzetközi piacon megjelenik, az a remek ár-érték arány. Mivel magas színvonalon muzsikálnak, így nagy örömeikre az együttest szinte mindenhol visszahívják játszani. Azzal is tisztában vannak, hogy ma már mennyire fontos a külső, így például, ha bárhol megjelennek a muzikusok a rájuk szabott ruhákban, látszik, mennyire professzionálisak, s a zeneélés nívója mellett a színpadképre is figyelnek. Ha pedig bármely koncertszervezőnek elmondják, Vásáry Tamással lépnek fel, a művész neve minden ajtót kinyit...

„A magyar kultúra terjesztése, népszerűsítése feladatunk, arról nem is beszélve, hogy a vendégszerepléseknek a közönségformáló ereje is nagy – teszi hozzá Mérei Tamás – Az elődömnök a milánói Verdi-teremben

volt kapcsolata, egy évben kétszer-háromszor is mentünk oda muzsikálni. Most viszont én kezdtem a kapcsolatokat építeni. A második öt éves igazgatói pályázatom egyik fontos célkitűzése, hogy gyakrabban szerepeljünk külföldön, rangos helyszíneken. Régebben rendszeresen jártunk koncertezni Németországba, a Benelux államokba, Franciaországba. Szeretném mindezt feléleszteni. Eddig a távolabbi utakra nem vállalkoztunk, mert sok a családos muzikus, ráadásul tanít a zenekar jelentős része. Most azonban úgy tűnik, ismét szívesen utaznának a zenészeink távolabbi helyekre. Amikor ezekről a vendégszereplésekről tárgyalok, akkor az egyik fő szempontom a minőség. Az elmúlt évek során már építettem a kapcsolatokat. Eddig sajnos nem maradt elegendő időm minderre, de szerencsére a társulatunk új státuszokkal gazdagodott, a menedzsment is bővült egy új taggal, így nekem is több időm jut arra, hogy a külföldi vendégszerepléseken dolgozzam. A megfelelő szálnak meg kell lenniük, hiszen ismeretlenül akármilyen gyönyörű anyagot sem érdemes elküldeni. Talán a kapcsolatok kialakításában az is segít, hogy világsztárok lépnek fel nálunk, s bízom abban, hogy aki megismeri a Savaria Szimfonikus Zenekart, az a jó hírért viszi mindenfélé. Úgy vélem, a Ramón Vargasszal adott koncert segített abban, hogy Plácido Domingo is tárgyaljon velünk... Bízom benne, hogy ez a tendencia folytatódik!”

R. Zs.

„Az életben maradás múlhat egy kis pluszpénzen”

Herboly Domonkos: „A lehető legméltányosabb elosztásra törekedett a Zeneművészeti Bizottság”

A zenekarok és énekarok számára minden ősszel az egyik legnagyobb kérdést az jelenti, hogy a költségvetési törvényben milyen éves támogatás szerepel a következő esztendőben a nevük mellett. Néhány éve már a kritérium-rendszer számait is figyelembe véve tesz javaslatot az állami támogatás elosztására a Zeneművészeti Bizottság. A számokról, a döntések okairól és a különböző változásokról a bizottság egyik tagja, Herboly Domonkos beszélt.

I Változott-e 2015-re a felosztható keret nagysága, és ha igen, akkor ennek mi volt az oka?

– A teljes keret a tavalyi összeghez képest csökkent, de éppen csak annyival, amennyi a kiemelt kategóriából kikerült együttesek korábbi támogatása volt.* Jövőre még mindig több mint 1,7 milliárd forint várható. A törvény előírásai miatt három együttes, a Purcell Kórus, az Orfeo Zenekar és a Szent Efrém Férfikar állami támogatása a minősítést megtartva nagyon lecsökkent volna, hiszen nincsenek egész állású művészeik, így okosabb volt áttérniük a pályázati kategóriába. Annak érdekében, hogy ne kerüljön működésük veszélybe, a minisztériumi döntéshozók – szerintem nagyon helyesen

– úgy döntöttek, hogy vihetik magukkal a támogatási összegüket a másik kategóriába.

I Mindez mennyiben változtatja meg az ottani, korábbi helyzetet? Ezek szerint a többi pályázó támogatása sem csökken az újak miatt...

– E három együttes korábban kiemelt besorolású volt. Támogatásuk mértékének jelentős részét a létszám alapján kapták, azonban 2014. január 1-jétől a létszám szorzójának esetében csak a teljes állásban foglalkoztatott művészek számítanak. E fent említett együttesek művészei jellemzően nem az együttesek által, munkaviszonyban foglalkoztatottak, így a szervezetek támogatása hűsbavágoan lecsökkent volna. Annak ér-

* Táblázatok, diagrammok a 28–29. oldalon

dekében, hogy számukra megmenthető legyen a támogatási összegük, a kormányzat úgy döntött, hogy a 2014-re kapott támogatásuk összegét átcsoportosítja a pályázati kategóriába, ezzel esélyt teremtve a korábbi összeghez való hozzájutásra.

■ Milyen szempontok alapján döntött a Zeneművészeti Bizottság, hogy a csökkentést melyik területre terbelik rá?

– Ezt a csökkentést nem kellett senkire sem terhelni, mivel kieső együttesek támogatásáról van szó. A Bizottság sok együttes esetében a bázis évnek tekinthető, 2014. évi támogatási összeget nem is változtatta. Ugyanakkor bizonyos esetekben az emelés szükségszerű volt, jellemzően azért, mert akad olyan együttes, ahol az életben maradás múlhat egy kis plusz pénzen, rövid és középtávon egyaránt. Ez mindig nagyon nehéz helyzet, mert csak úgy lehet segíteni a bajba jutottakon, ha valakitől elveszünk. Minden esetben olyanoktól próbáltunk elvenni, ahol az a legkevesebb fájdalmat okozza, azaz a legkisebb kockázattal jár. Mivel a teljes keret mintegy 67%-át a nemzeti minősítésű zenekarok kapják, ezért onnan volt értelme lecsípni valamennyit, ez azonban csak a nemzeti minősítésű szimfonikus zenekarok keretösszegének 2,5%-át érintette.

■ Mit jelent a gyakorlatban az, hogy: "...a Zeneművészeti Bizottság a korábban normatív alapú, 80-20%-os megosztást most 50-50%-osra változtatta, ..."?

– A felosztási szabályzat javaslatának elkészítésekor mindig arra törekszik a Bizottság, hogy a végeredmény a lehető legmértányosabb legyen, a támogatott szervezetek számára lehetőleg csak előnyökkel járjon, a támogatási összegek minél kiszámíthatóbbak legyenek, mert ez kedvez a hosszú távú tervezésnek. A jogosultak köre hol bővül, hol szűkül. Maguk, a regisztrált előadó-művészeti szervezetek jellegükben – hol többé, hol pedig kevésbé – eltérnek egymáshoz képest, ráadásul az idő előre haladtával saját magukhoz képest is változnak. Egy ilyen, folyton változó környezethez kell igazodnia a mindenkor felosztási szabályzatnak, annak érdekében, hogy ne legyenek egyik percről a másikra hirtelen vesztesei a rendszernek. Ezért van szükség évente új szabályzat megalkotására. Elvileg, minél nagyobb a normatív alapú elosztás hányada a teljes kereten belül, annál stabilabb, kiszámíthatóbb az egyes előadó-művészeti szervezetre jutó támogatás. Csakhogy – mivel a szervezetek is változ-

nak, a keret viszont előre meghatározott – a normatív rendszer merevsége folytán nem tud olyan körülményeket kezelni, amelyeket a nem normatív szempontok viszont igen. Hosszas mérlegelés után ezért döntött a Bizottság arról, hogy más rendszerekhez hasonlóan, megnöveli a mozgásterét és a nem normatív szempontok hányadát növeli. Így stabilabb lett a szervezetek finanszírozása, hiszen a Bizottság javaslata alapján a 17 támogatott szervezethez 6 szervezet ugyanazt az összeget kaphatja, mint 2014-ben, 2,5%-nál nagyobb veszteséget senkinek nem kellene elszenvednie, és persze van, aki nagyobb támogatásban részesülhet jövőre, mint idén.

■ Korábban például a Danubia Zenekar támogatásának csökkentésében is egyetértett a testület, most pedig igyekeztek növelni az együttes által kapható keretet. Mi ennek az oka?

– A Danubia régóta pengeélen táncol, aggodva figyeli a szakma és nyilván a közönség is, hogy sikerül-e megmaradniuk, s azt a kulturális értéket, amit e zenekar képvisel, meg lehet-e menteni. A kategóriába való bekerülés feltételeit az együttes teljesítette, azaz a tavalyi évtől munkaviszonyban foglalkoztatja zenészeit, és ez önmagában nagy teljesítmény. A korábbi 20 millió forintos támogatás már-már jelzés értékű volt, muszáj növelni az állami támogatás szintjét. Igyekeztünk a nekik szánt többletet olyan helyekről elvenni, ahol a legkevésbé fáj.

■ Mi lehet az oka, hogy a Zeneművészeti Bizottság javaslatától merőben eltérő összegeket találni a Parlament honlapján a 2015. évi költségvetés tervezetében?

– Én is ismerem a parlament honlapján megjelent táblázatot, amely eltér a NEÉT által is nagytöbbséggel elfogadott bizottsági javaslatától, tegyük azonban hozzá, hogy az eltérés kis mértékű. A hat kategóriából egyetlen kategóriában módosított a minisztérium, s a kategórián belül a változtatás mértéke nem éri el a 2,8%-ot. Ez a teljes keretnek alig több mint 6,5 ezreléke. Azért ez nem mondható jelentős volumennek. Ugyanakkor fogalmam sincs, hogy mi állhat a módosítás szándéka mögött, a Bizottsággal, illetve tudomásom szerint annak egyetlen tagjával sem egyeztetett a döntéshozó. De lássuk be, nem is kell egyeztetnie. A Bizottság javaslatot tesz, a döntés és az azal járó felelősség a miniszteré. Megjegyzem, a parlament honlapján lévő anyag is csak tervezet, nem biztos, hogy a döntéshozó végleges akaratát tükrözi, bár lehetséges...

■ Viszont így a nemzeti zenekarok támogatása a tavalyi szinthez képest csökkent, miközben a fenntartói támogatásuk is csökkent... Mivel biztathatják őket, hiszen a szűk keret a nemzeti feladat-ellátásukat is nehezíti?

– A teljes keret csökkent, mármint a 2014-eshez képest - de éppen csak annyival, amennyivel a kiemelt kategóriából kikerült együttesek korábbi támogatása volt, de ne feledjük, 2013-ban még csak 1,176 milliárd, tavaly már több mint 1,7 milliárd volt szétosztható, de jó lenne, ha ez a tendencia tartható lenne, kár hogy nem reális...

A fenntartói támogatások csökkenésének szerintem több oka lehet. Gondolom, hogy főleg az önkormányzatok feladatainak és ezzel együtt költségvetésük változásával van összefüggésben ez a jelenség. Minden esetre ez igencsak sajnálatos, és ha ez egy irány, akkor kifejezetten veszélyes is...

■ A Zeneművészeti Bizottság javaslatáról már a Nemzeti Előadó-művészeti Érdekegyeztető Tanács előtt is beszámolt az elnök, Devich János, aki hangsúlyozta, többletforrásra lenne szükség. Van erre esély?

– Esély talán akad, de hogy mekkora, azt sajnos nem tudom megbecsülni...

■ Az együttesek költségvetésének jelentős eleme a TAO. Lehet tudni valamit ennek a további sorsáról?

– Én nem tudok, pedig nagyon izgat a téma. Ha rajtam múlna, a jelenlegi konstrukción változtatnék, de ez nagyon bonyolult kérdés.

■ A Zeneművészeti Bizottság a miniszter tanácsadó testülete. Fogalmazott-e meg, vagy tervez-e már ajánlást a szimfonikus zenekarokat leginkább hátrányosan érintő, pedagógus életpályamodell negatív hatásainak kivédésére?

– Többször fölmerült a téma, azonban egyelőre nincs kialakult bizottsági álláspont. Szerintem nem is álláspontot kéne kialakítani, hanem kidolgozni egy rendszert, és ha az minden számítás szerint jó, akkor valahogy végigvinni a törvényhozáson. Őszintén szólva, én még magammal sem jutottam konszenzusra abban a kérdésben, hogy milyen rendszerrel lehetne biztosítani a muzsikusok hosszú távú megélhetését. Ez nagy és komplikált téma, ráadásul nem tudom csak szakmai és szociális szempontból megközelíteni a kérdést, ez egy súlyos gazdasági feladvány is.

R. Zs.